SMSČR
SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV
2-3 Regionální školství v ohrožení
4-8 Rozpočtové určení daní
ŘÍJEN–PROSINEC 5-6/2011
INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

Před branami roku 2012? O RUD se ještě popereme!

Úvodní slovo místopředsedy SMS ČR Jiřího Nešpora

Není třeba připomínat, že podzim roku 2011 měl být pro nás všechny, podle optimistických scénářů, prosluněn projednáním a parlamentním schválením **našeho zákona o RUD**. Tento legislativní návrh z dílny ministra financí Kalouska a obsah koaliční smlouvy Nečasovy vlády předurčovaly zdárný průběh projednávání jak ve vládě, tak i v parlamentu a naplnily nás, představitele obcí a měst velkou nadějí.

Čas i Nečas však postupně změnili naše naděje v odhodlání a vzdor, který vyústil v památnou tisícihlavou demonstraci, na níž dal premiér starostům veřejný slib, který však, „Světe, div se?!“, posléze nesplnil. Nesplnil a ani „nemohl“, protože se najednou po letech čekání a jednání začaly rodit neuvěřitelným tempem několikeré alternativní návrhy řešení RUD. Jak se dalo předpokládat, tyto protinávrhy nejen, že **nenaplňují** náš již tak kompromisní **požadavek trojnásobku**, ale je z nich více než patrný akcent zájmů velkých měst. A do toho další rána pro naše budoucí rozpočty v podobě (nejspíš záměrně chaoticky?) nepřehledně schváleného balíčku zákonů včetně tzv. loterijního.

A tak jsme **vyvěsili symbolické vlajky**. Na mnohých obecních a městských úřadech visí dodnes a je to dobře. Visí tam totiž proto:

abychom nezapomněli na to, za co už přes 4 roky bojujeme

abychom neustávali v podpoře těch politiků (ministrů, poslanců či senátorů), kteří si vzali náš zákon za svůj

abychom kontaktovali ty poslance a senátory, kteří v tom zatím „nemají ještě jasno“

aby naši spoluobčané – voliči věděli, že bojujeme hlavně za ně a za jejich obce

aby i starostové a zastupitelé nečlenských obcí pochopili, že Sdružení místních samospráv ČR je profesní organizací, která mj. i v tomto ohledu hájí jejich zájmy

aby se k nám tyto obce připojily, neboť jen společnými silami lze dosáhnout tak významného úspěchu!

V lednu 2012 by měla vláda projednávat konečnou podobu našeho zákona. Bude to stát ještě veliké úsilí těch politiků, kterým není osud venkova lhostejný, a my je v tom nesmíme nechat samotné. Nelitujme tedy času ani peněz na to, abychom znovu přijeli do Prahy, pokusme se v našich krajích získat další obce do našich řad, aby **hlas SMS ČR** byl přijímán s ještě vyšší vážností **a aby i jiné organizace, úřady a další instituce v ČR pochopily, že skutečné zájmy obcí a měst ČR jsme připraveni hájit právě a jenom my!**

Ještě se o náš RUD v roce 2012 popereme…

Ing. Jiří Nešpor
3. místopředseda SMS ČR
starosta obce Zádub-Závišín

Obec, škola, MŠMT aneb horší časy za dveřmi?

Hodlá resort školství ctít heslo „škola základ života a občanské společnosti“?

Obce a města jsou v ČR zřizovateli 8043 škol a školských zařízení, které působí v oblasti předškolního a základního vzdělávání. Tyto školy a školky navštěvuje téměř 1 mil. žáků. Všech těchto škol, jejich žáků, rodičů, učitelů a především obcí, které je zřizují, se má dotknout plán MŠMT-Záměr reformy systému financování regionálního školství.

Co přináší reforma z dílny MŠMT zřizovatelům škol?

- Silný tlak na zřizovatele směřující k „optimalizaci sítě škol“.
- Nepředpokládá dále existenci tzv. výjimkových škol (dnes úplné školy, které mají méně než 17 žáků na třídu).
- Financování na třídu (nikoliv na žáka jako dosud). MŠMT dle dosud uveřejněných materiálů předpokládá optimální počet 24-26 žáků ve třídě.
- Podporu tzv. optimálně hospodařících škol – tj. škol, které mají 3 třídy v ročníku a 24 žáků v každé třídě.
- Krajské úřady nebudou vstupovat (prostřednictví krajských normativů) do financování škol – vše bude řídit MŠMT přímo z Prahy prostřednictvím oborových normativů.
- Není zřejmé, kdo bude platit nepedagogické pracovníky.
- MŠMT deklaruje podporu malotřídních škol.

Dopady reformy ve stávající podobě by byly pro většinu dnešních škol likvidační. Školy, jak je známe dnes, by vymizely jak z obcí a městeček, tak také z řady městských částí velkých měst. Optimální škola, kterou si MŠMT představuje, bude mít 3 třídy v ročníku a 650 žáků. Pohřbena bude idea komunitní školy, která je centrem života každé obce. Právě tento ideál stále obsahuje před několika lety představená tzv. Bílá kniha, kterou MŠMT prezentovalo jako národní program rozvoje vzdělávání v ČR.

Mezi hlavní důvody předložení reformy MŠMT uvádí – „reformovat veřejné finance, zajistit zlepšení platových podmínek pedagogických pracovníků, zpřesnit finanční toky mezi rezortem a jednotlivými zřizovateli škol, změnou příslušných právních předpisů omezit zátěž škol nadměrnou byrokracií, změnou financování zajistit rovnost podpory při poskytování veřejné vzdělávací služby, i v rámci normativního financování podpořit možnost existence škol v malých obcích.“ MŠMT deklaruje přípravu reformy s cílem lépe, účelněji a adresněji rozdělovat až 7 mld. korun, které získá „optimalizací“ (rušením) stávajících škol. Nehovoří však již o dopadech na žáky, obce, rodiče a zaměstnance škol.

Neměl by být na prvním místě zájem státu o budování znalostní ekonomiky a zájem o zvýšení kvality výsledků celé vzdělávací soustavy?

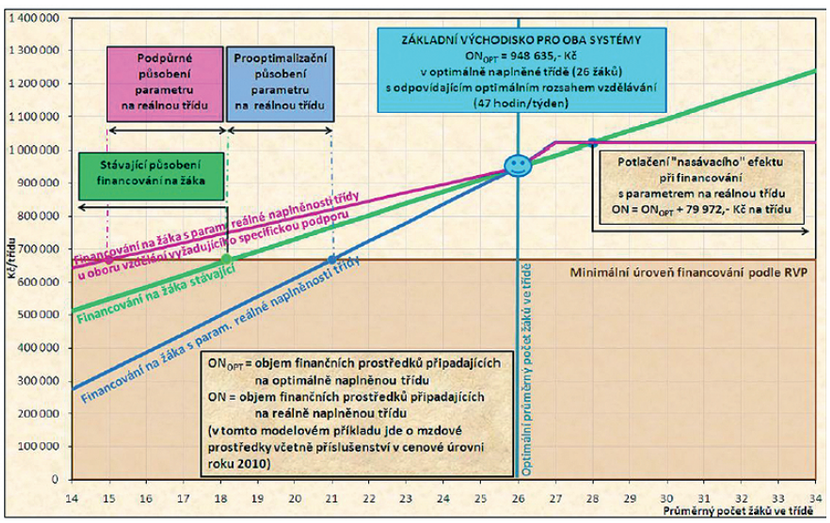

Schéma stávajícího a navrženého systému financování regionálního školství (zdroj: MŠMT)

Regionální školy ve světle statistik

Na základě rozsáhlého průzkumu, který Pracovní skupina pro školství a sport SMS ČR díky rychlé odezvě více jak 300 obcí a měst napříč celou ČR zpracovala je zřejmé, že do dnešní úplné základní školy s 1.-9. ročníkem chodí průměrně 134 žáků, třída je naplněna obvykle 16-17 žáky. Obce své školy nejčastěji dofinancovávají každoročně tzv. neinvestičním příspěvkem 900 000 Kč a přispívají průměrně 100 000 Kč ročně na mzdy.

I pro velké školy, které mají dnes 2 a více tříd v ročníku platí, že průměrný počet žáků ve škole je 230 a počet žáků ve třídě je průměrně 20. Kromě mnoha jiných věcí tyto údaje dokládají i to, že většina škol v ČR není projektována tak, aby mohla pojmout předpokládaných 650 žáků. Z výsledků šetření lze kvalifikovaně odhadovat, že reforma se dotkne více jak 50% stávajících škol. Mnoha vědeckými výzkumy je navíc potvrzeno, že počet žáků ve třídě větší než 20 vede k poklesu kvality výuky.

Nejen tato konkrétní čísla, ale i jejich zásadní rozpor s předpoklady reformy, jsme na jednání zprostředkovaném poslankyní Alenou Hanákovou dne 24. října prezentovali náměstkovi

MŠMT Ladislavu Němcovi, do jehož gesce regionální školství spadá. Takto připravovaná reforma, která zásadně omezí dostupnost základního vzdělání, znevýhodní široké vrstvy obyvatel, povede k likvidaci venkova a přenese další náklady na kraje, rodiče a obce. Představa MŠMT o zachování široké sítě škol, která bude tvořena malotřídkami, není reálná především proto, že rodiče upřednostňují hlavně kvalitu vzdělávání. Transformace dnešních škol do malotřídních (kdy MŠMT na mzdách ušetří) nebude pro zřizovatele mnohdy znamenat úsporu nákladů, naopak přinese problémy s udržením provozu na minimální úrovni a v konečném důsledku bude znamenat zvýšení nákladů pro obce a města.

Udržitelnost projektů je ohrožena

Samostatnou kapitolou (nikoliv jedinou) je účelné a hospodárné využití prostředků, které obce do škol v minulých letech investovaly. Z rozsáhlého průzkumu vyplynulo, že obce a města provedly ve svých školách v posledních letech investice v průměru za 3 mil. korun každý rok. Obvykle byly čerpány prostředky ze SFŽP, nebo jiných dotačních programů. Samo MŠMT administruje program „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“, kde dnešní průměrná 9-ti třídní škola může získat cca 870 000 – 900 000 Kč. Všechny tyto prostředky podléhají pravidelnému monitorování a dokládání udržitelnosti. Jak bude MŠMT postupovat v případech, kdy obce budou donuceny školy zrušit? Budou prostředky vracet zřizovatelé?

Změnám k horšímu nelze nečinně přihlížet

Není snad třeba více zdůrazňovat, že pro každou obec (město) je přítomnost školy naprosto klíčová. SMS ČR rozumí snaze o efektivitu financování školství, ty ale nesmí jít na úkor kvality a dostupnosti vzdělávání mladé generace na venkově. Pokud by reforma financování byla realizována podle stávajícího návrhu, tak dnešní průměrná škola, která má 135 žáků a obec ji již dnes dofinancovává cca 1 mil Kč, bude vyžadovat z prostředků obce dalších 700 000 Kč (pouze na mzdy pedagogů). Při nižším počtu žáků míra spolufinancování silně progresivně roste. Dalším problémem bez náznaku uspokojivého řešení je financování provozních zaměstnanců, kteří jsou již dnes vystaveni doslova živoření na úrovni životního minima. Navíc úplné základní školy nyní poskytují průměrně vzdělání pro 4-6 okolních obcí. Další redukce bude znamenat rozsáhlé dojíždění do spádových center se všemi riziky, které z toho plynou.

Chceme-li zachránit úplné školy v obcích a městech, je nezbytné využít všechny dostupné prostředky a obrátit se na MŠMT. Stejně tak je nutné, aby každý starosta seznámil „své“ zákonodárce s konkrétními dopady takové reformy na obce a města, kde sami žijí. SMS ČR bude dále vystupovat proti tomuto záměru a usilovat o změnu tak, aby úplné a kvalitní základní vzdělání zůstalo zachováno vždy co nejblíže bydlišti každého žáka a aby likvidace škol nepřispěla k dalšímu omezení služeb a atraktivity venkova.

Mgr. Oldřich Vávra
starosta obce Tupesy
předseda Pracovní skupiny pro školství a sport SMS ČR

---

3 otázky pro:

Petr Halada, starosta obce Kamýk nad Vltavou

Podílíte se na činnosti Pracovní skupiny SMS ČR pro školství. Co považujete za aktuálně největší úspěch SMS ČR v této oblasti?

Jednak si cením toho, že se celá pracovní skupina aktivně podílí na připomínkování materiálů, které z MŠMT dostáváme, neboť SMS ČR se stalo oficiálním připomínkovým místem MŠMT. A naše názory a připomínky nezůstávají na ministerstvu a ani v parlamentu ležet bez povšimnutí. Ve spolupráci s poslanci se například podařilo prosadit do novely školského zákona nastavení funkčního období a pravidel reálné odvolatelnosti ředitelů škol. Za úspěch také považuji schválení našich připomínek k využití mzdových prostředků na školách.

Co podle Vás nejvíce ohrozí regionální školství v roce 2012?

Názor MŠMT, že regionální školství je neefektivní. Těmito slovy zahájil pan náměstek ministra školství Němec svůj výklad k problematice optimalizace regionálního školství, ve kterém se jako optimální a efektivní považuje pouze škola, která má tři paralelky a minimálně 600 žáků. Tento názor je pro vesnické školy natolik likvidační, že s uvedením optimalizace do praxe skončí většina druhých stupňů na vesnických základních školách. Po našem nátlaku se názor MŠMT trochu mění a věřím, že se změní natolik, že „vesnické neefektivní školy“ budou do roku 2012 hledět s optimismem a ne s vizí likvidace.

Jste učitelem, starostou a ještě se aktivně podílíte na činnosti SMS ČR, zbývá Vám vůbec nějaký volný čas?

Ano, naštěstí zbývají večery a víkendy. Tento svůj volný čas věnuji v první řadě své rodině a také neziskovým organizacím, kterým se snažím pomáhat.

Zmírní nové financování obcí a měst dopady krize? Zákonodárci s podporou váhají

Starostové v krajích debatovali s poslanci a senátory. Bojí se politikaření v neprospěch novely RUD

Místy bouřlivé reakce, jinde však optimismus ze zodpovědného přístupu zákonodárců. Takto rozporuplné reakce vyvolala šňůra diskusních setkání starostů obcí a měst s poslanci a senátory na téma reformy rozpočtového určení daní (RUD), která se v týdnu od 28. listopadu do 2. prosince uskutečnila ve všech krajích v republice. SMS ČR je uspořádalo spolu se Spolkem pro obnovu venkova. Právě tyto dvě organizace totiž rozhodným způsobem podporují návrh novely RUD z dílny ministerstva financí. „Opakovaně jsme zvali všechny poslance i senátory volené za jednotlivé kraje vyjma Prahy. Nakonec se zúčastnila asi třetina, přičemž vždy byli přítomni reprezentanti takřka všech parlamentních politických stran, což považujeme za úspěch," hodnotí akci Edita Nezvalová z Hlavní kanceláře SMS ČR.

Návrh ministerstva financí spolu se stanovisky SMS ČR v krajích prezentovali předseda SMS ČR Josef Bartoněk, tajemník SMS ČR Tomáš Chmela a starosta Ondřejova Martin Macháček. Jinde podali pomocnou ruku poslanci a senátoři, kterým osud novely není lhostejný (Josef Cogan, Jana Jurenčáková a mnozí další). Cílem bylo vyvolat přátelský dialog mezi starosty a zákonodárci, objasnit vzájemné pozice a napomoci přijetí novely navržené ministerstvem financí.
„Atmosféra byla plná očekávání a reakce zákonodárců v jednotlivých krajích potvrzují, že ani vnitrostranické diskuze nad revolučním návrhem ministerstva financí na lepší přerozdělení daní do území celé republiky nejsou u konce," konstatoval předseda SMS ČR Josef Bartoněk. To se promítalo i na jednotlivých krajských setkáních, která se vzájemně velmi lišila. Někde vyjádřili zákonodárci prezentovanému návrhu podporu, jinde k nespokojenosti přítomných starostů nikoliv.

Optimismus i zklamání

„Setkání v Olomouci bohužel ukázalo, že mnozí zákonodárci zapomínají, že zastupují zájmy svého regionu a ne zájmy stranického vedení. Po šesti letech snah o změnu je to velmi skličující," míní například starosta Domašova nad Bystřicí Ladislav Ševanka.
Naopak mírným optimismem hýřil předseda středočeského SMS ČR Petr Halada, starosta Kamýku nad Vltavou. „V Praze přítomní zákonodárci opatrně podpořili zavedení systému do financování obcí, které by znamenalo pro 99% území ČR zvýšení příjmové hladiny. Ubralo by se pouze Praze, Brnu, Ostravě a Plzni ve prospěch podfinancovaného zbytku republiky."

O výsledku šestiletého úsilí starostů ze Sdružení místních samospráv ČR a z dalších organizací nyní bude rozhodovat vláda a parlament. RUD byl předběžně projednán na zasedání vlády 7. prosince. Materiál byl však odložen na následující zasedání, které proběhne v polovině ledna roku 2012. „Doufáme, že se nebude opakovat tzv. loterijní scénář, kdy se během minut stane z návrhu zákona troska. To by byla naprostá zkáza," hodnotí situaci předseda SMS ČR Bartoněk.

-tch-

Olomoucký kraj

Ústecký kraj

Liberecký kraj

Zlínský kraj

Středočeský kraj

Jihočeský kraj

Plzeňský kraj

Nápad: Jak na RUD?

Také jste se v nedávné době potýkali s potřebou vysvětlit téma rozpočtového určení daní občanům? Hlavní kancelář zaznamenala takových nápadů a podnětů hned několik desítek. Vybrali jsme proto nejzajímavější z nich a ve spolupráci s 2. místopředsedkyní SMS ČR Věrou Kovářovou jsme je převedli do formy fiktivního rozhovoru tazatele se starostou obce. Necháváme na osobní invenci všech čtenářů, jak s materiálem naloží. Červeně vyznačené pasáže je nutno doplnit podle reálií v konkrétní obci nebo městě. Cíl rozhovoru je však zjevný, vysvětlit problém nespravedlivého dělení daňových výnosů veřejnosti.

Možná jste o něm ještě nikdy neslyšeli. Ale třeba si vzpomenete na aktivity starostů nespokojených se současným rozdělováním peněz obcím. V poslední době jste určitě zaznamenali jejich sílící protesty. V čele jejich snahy zastavit diskriminaci svých obcí a občanů stojí už řadu let Sdružení místních samospráv České republiky (SMS ČR). Prosazení požadavků starostek a starostů velmi pozitivně ovlivní budoucnost nás všech. Už proto věřím, že Vás budou zajímat odpovědi na následující otázky.

Co se skrývá za zkratkou RUD?

RUD znamená ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ. Jde o zákonem stanovená pravidla financování všech obcí a měst v České republice.

Z čeho jsou obce a města financována?

Částečně z vlastních zdrojů, jako např. poplatků a dotací. V obecních rozpočtech také zůstává daň z nemovitostí z vlastního území. Hlavní příjem obcí ale tvoří podíl z určitých daní, které vybírá stát. Zjednodušeně řečeno se jedná o 21,4% DPH, daně z příjmů firem, podnikatelů a zaměstnanců.

Co ovlivňuje výši částky pro jednotlivé obce?

Hlavně počet občanů s trvalým bydlištěm. Potom také velikost katastru obce a počet zaměstnaných občanů. Zanedbatelné také není to, kolik daní odvedou živnostníci se sídlem v obci.

Má výkonnost ekonomiky vliv na příjmy obcí?

Ano, daří-li se ekonomice, jsou výběry daní a tím i příjmy obcí vyšší. Naopak v době hospodářské krize vybere stát na daních méně a příjmy obcím klesají. Takovéto „dýchání“ obecních rozpočtů se státním je velmi prospěšné pro celkovou stabilitu státních financí.

Existují rozdíly v příjmech na jednoho obyvatele v jednotlivých obcích?

Ano, zjednodušeně řečeno: čím větší obec či město, tím je příjem na 1 obyvatele vyšší.

Jaký je rozdíl mezi „nejchudšími“ obcemi a Prahou?

Rozdíl je 4,6 násobek. „Nejchudší“ obce dostávají v průměru 6.800 Kč na 1 obyvatele, Praha 31.700 Kč. Do roku 2008 byl tento rozdíl dokonce 6,5 násobný.

A jaký rozdíl lze považovat za přiměřený?

Podle nezávislých analýz a výpočtů by měl tento rozdíl být mezi 2 a 2,5 násobku na 1 občana. Takové poměry jsou běžné i jinde v Evropě. Např. na Slovensku mají 2,5 násobek, Vídeň má jen 2,2x více peněz na občana než nejmenší rakouská obec.

Je u nás naděje na změnu?

Je. Dlouhodobým úsilím SMS ČR docílilo všeobecné shody, že obcím a městům je nutné přidat. Ministerstvo financí již také připravilo změnu zákona o RUD, která má snížit diskriminační rozdíl ve financování obcí mezi nejchudšími obcemi a Prahou ze 4,5 násobku na trojnásobek.

Co to přinese obcím a městům?

Příjmy samospráv by se zvýšily o 1400 až 2400 Kč na obyvatele až do velikosti 20 tis. obyvatel. Pozitivní dopad to bude mít na všechny obce a města kromě čtyř největších měst.

O jakou částku jde v případě naší obce (našeho města)?

Naše obec *(Naše město)* dnes ze státního rozpočtu takto dostává ročně *…doplň dle kalkulačky na www.smscr.cz* Kč, dle návrhu by se příjmy zvýšily každý rok o *…viz totéž* Kč. To je spousta peněz. Sami si nejspíš umíte představit, jak by se mohla naše obec *(mohlo naše město)* díky těmto penězům během pár let proměnit, co všechno by šlo uskutečnit.

Odkud se ty peníze vezmou?

Hlavní předností návrhu je, že v dnešní těžké ekonomické situaci nebude mít negativní dopady na státní rozpočet. Počítá se s přesunem 7 mld. Kč z tzv. nenárokových dotací z ministerstev, jejichž rozdělování bylo často velmi problematické, dále s 1,5 mld. Kč z rozpočtu ministerstva školství na počet žáků ve škole a 5 mld. Kč se má vzít z rozpočtů Prahy, Brna, Ostravy a Plzně.

Proč se odebírají peníze právě 4 největším městům?

Zůstaly jim peníze po zrušení okresů v roce 2002, a ještě se jim přerozdělují peníze z ostatních regionů. Zcela bezdůvodně a neprávem. Data zcela jasně hovoří o tom, že tato bohatá města již dlouhá léta žijí na úkor všech ostatních, často mnohem chudších, regio-

nů. Například Plzeň tak dnes dostává na občana 2x více peněz než připadá na jednoho Liberečana nebo obyvatele Olomouce. Přitom všechna města jsou statutární a plní úplně stejné funkce a povinnosti.

Nebude to pro tato města složité?

Výpadky jim budou po dobu čtyř let kompenzovány i s ohledem na výši jejich dluhů, aby se mohla na nově vzniklou situaci dostatečně připravit. A i potom budou dostávat několikrát víc než ostatní obce.

Mají velká města pravdu, když se brání, že slouží i občanům z venkova, kteří třeba využívají veřejnou dopravu při cestě do zaměstnání, do škol, navštěvují divadla apod.?

Nikdo taky nechce, aby měli všichni na občana stejně. Ale náklady na tyto služby jsou podstatně nižší, než je míra privilegií těchto měst. A i jejich občané přece jezdí do okolních měst a obcí např. za rekreací, využívají místní infrastrukturu, veřejné osvětlení, jezdí po obecních komunikacích, používají místní veřejnou dopravu, produkují odpad atd. I ostatní obce financují výstavbu místních komunikací a dotují autobusovou dopravu na svých katastrech.

Jak se staví starostky a starostové k návrhu změny zákona o RUD?

Většina z nich ji plně podporuje. Díky ní může být odstraněn diskriminační rozdíl ve financování měst a obcí. Obce by mohly lépe plánovat své investiční záměry, provozovat školky, školy, stavět a opravovat chodníky, hřiště, místa pro volný čas. Finanční nároky obcí porostou také v souvislosti se zvyšujícím se důrazem na jejich sociální roli. Pro starosty je nepřijatelné, aby na 20 % obyvatel 4 velkých měst připadalo 50% rozdělovaných financí. Je třeba začít myslet na venkov a jeho rozvoj. Proto se starostové spojili, dali o sobě slyšet a chtějí změnu zákona. Už je na čase!

jméno starosty

Dnešní RUD: ani pravicový, ani levicový, ale prostě feudální

Příspěvek Martina Macháčka, experta SMS ČR na problematiku RUD.

S ohledem na množství pozitivních reakcí, které se do Hlavní kanceláře dostaly po zveřejnění tohoto materiálu členům a příznivcům SMS ČR přinášíme tištěnou verzi této zajímavé úvahy.

Na stránkách Českého statistického úřadu najdeme údaje o hrubém domácím produktu na jednoho obyvatele v jednotlivých krajích (NUTS3) a také ve větších regionech (NUTS2). Na základě těchto údajů můžeme vytvořit následující tabulku:

Území	HDP/obyv. (Kč)	Kolikrát míň než Praha	Kraje - NUTS3	HDP/obyv. (Kč)	Kolikrát míň než Praha
Česká republika	345 601	2,20	Praha	761 596	1,00
ČR bez Prahy	289 693	2,63	Středočeský	317 199	2,40
Regiony - NUTS2			Jihočeský	298 058	2,56
Praha	761 596	1,00	Plzeňský	299 846	2,54
Střední Čechy	317 199	2,40	Karlovarský	233 629	3,26
Jihozápad	298 904	2,55	Ústecký	275 653	2,76
Severozápad	264 341	2,88	Liberecký	240 057	3,17
Severovýchod	274 757	2,77	Královéhradecký	291 241	2,62
Jihovýchod	311 763	2,44	Pardubický	286 518	2,66
Střední Morava	273 169	2,79	Vysočina	270 743	2,81
Moravskoslezsko	281 634	2,70	Jihomoravský	330 145	2,31
			Olomoucký	260 450	2,92
			Zlínský	286 977	2,65
			Moravskoslezský	281 634	2,70

(Údaje jsou z r. 2009 a jednotlivé regiony NUTS2 jsou složeny z krajů takto: Střední Čechy = Středočeský kraj, Jihozápad = Plzeňský a Jihočeský kraj, Severozápad = Ústecký a Karlovarský kraj, Severovýchod = Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj, Jihovýchod = Vysočina a Jihomoravský kraj, Střední Morava = Olomoucký a Zlínský kraj, Moravskoslezsko = Moravskoslezský kraj.)

Za chvíli se budu podrobněji věnovat tomu, co ten „HDP vytvořený v kraji" vůbec znamená, zatím ale berme uvedená čísla jako realitu. Jak je z tabulky vidět, Praha má jen 2,4krát větší HDP na obyvatele než Středočeský kraj. Ovšem podle dnes platného zákona o RUD dostává na jednoho obyvatele Praha 29 600 Kč, zatímco obce a města Středočeského kraje v průměru 7 400 Kč. Praha má tedy 4krát více peněz na obyvatele - přestože podle této statistiky vyrobí na jednoho svého obyvatele jen 2,4krát více. A podobné je to i s ostatními kraji.

Tato čísla lze popsat jen jediným způsobem: z toho, co vyrobí obyvatelé jiných krajů, se část vezme a předá Praze. Jde tedy o to příslovečné „přerozdělování".

Podle pravicového světového názoru je v podstatě každé přerozdělo-

vání špatné, co lidé vyprodukují, to se jim má nechat. Podle levicového světového názoru, který je mi bližší, je přípustné určité přerozdělování z důvodů solidarity: ti, kteří dokážou vyprodukovat víc, mají přiměřenou částí své produkce pomáhat těm, kteří bez své viny tolik vyprodukovat nedokážou.

Jak je z tabulky vidět, Praha má jen 2,4krát větší HDP na obyvatele než Středočeský kraj. Ovšem podle dnes platného zákona o rozpočtovém určení daní (RUD) dostává na jednoho obyvatele Praha 29 600 Kč, zatímco obce a města Středočeského kraje v průměru 7 400 Kč. Praha má tedy 4krát více peněz na obyvatele.

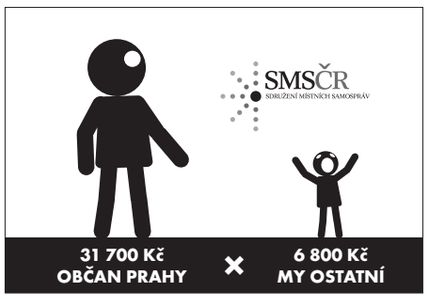
Dovedl bych si tedy představit takové přerozdělování, při kterém bohaté regiony (například Praha nebo i Střední Čechy) určitou část své produkce věnují regionům slabším (například regionům Severozápad a Moravskoslezsko). Konec konců tak tomu je i na úrovni Evropské unie; bohatší západní země platí do strukturálních fondů a naše země z toho má nemalý užitek.

Ovšem přerozdělování, ke kterému dochází v současném systému nezapadá ani do jedné z těchto ideologických škatulek. Není pravicové a nechápu, proč ho údajně pravicový premiér s údajně pravicovou ODS hájí; měli by přece říkat, že co se vyrobí v krajích, ať tam také zůstane. A není ani levicové, protože směřuje přesně opačně: od chudších regionů k bohaté Praze. No napadlo by snad někoho v EU, že východoevropské země budou přispívat Bruselu a Lucemburku, protože to jsou velké metropole?

Takové přerozdělování vybraných daní tedy není ani pravicové, ani levicové, není to ani kapitalizmus, ani socializmus. Nejblíž to má k feudalizmu: právě v něm byli chudí sedláci hrubou silou drába nuceni, aby posílali část své produkce na bohatý zámek.

Pan premiér Nečas ve svém nedávném projevu ke starostům a primátorům v Brně mimo jiné řekl:

„Druhým tématem, které souvisí s konsolidací veřejných financí a kterému se tady nemohu nevyhnout, je téma rozpočtového určení daní. Předtím, než se do tohoto tématu zakousneme, tak bych velmi prosil, abychom si představili čistě hypotetickou situaci. Objeví se politická strana, která řekne, máme velkou nerovnoměrnost v příjmech jednotlivých rodin a jednotlivých daňových poplatníků. Co kdybychom se zaměřili na ty, kteří těch peněz mají zbytečně moc. Např. řekneme, že každý, kdo má vyšší roční příjmy než 12 milionů, tak všechno ostatní mu bude buďto zabaveno anebo podrobeno 90% dani. Ale ta nebude příjmem státu, ale rozdělí se mezi ostatní méně příjmové daňové poplatníky. Na web pověsíme kalkulačku. Každý si tam bude moci spočítat, když tyto bohaté oškubeme, o kolik se mu zvýší jeho měsíční příjem.“

Já vidím zcela jinou situaci, která má k té premiérově „hypotetické“ velmi daleko, ale ke skutečnosti bohužel velmi blízko. Vidím skupinu politiků, kteří mají k dispozici státní moc, kteří obyvatelům této země pod pohrůžkou daňové exekuce nařídí, aby jim odevzdávali část svých výdělků, a takto odebrané peníze pak přerozdělí výrazně ve prospěch 20 % obyvatel a v neprospěch 80 %, ve zjevném nepoměru k tomu, kolik kdo vyprodukoval a do společné kasy přispěl. A pak těch 80 % lidí to už přestane bavit, začnou se dožadovat, aby se daňové výnosy rozdělovaly spravedlivěji, a tato skupinka politiků je označí za „jánošíky“ a „levičáky“. Přesně tato slova použil při jiných příležitostech pan premiér Nečas.

Vidím skupinu politiků, kteří mají k dispozici státní moc, kteří obyvatelům této země pod pohrůžkou daňové exekuce nařídí, aby jim odevzdávali část svých výdělků, a takto odebrané peníze pak přerozdělí výrazně ve prospěch 20 % obyvatel a v neprospěch 80 %.

Ale pojďme ještě o kus dále. Vycházeli jsme ze statistiky, podle které průměrný obyvatel Prahy vytvoří HDP 2,4krát větší než průměrný obyvatel Středočeského kraje. Zastavme se nad tím, jak je to možné. **Znamená to, že pražský elektrikář pracuje 2,4krát déle nebo 2,4krát intenzivněji než elektrikář z Benešova?** Nebo že úředník benešovského městského úřadu vyprodukuje tolikrát méně papírů (nebo papíry tolikrát menší kvality) než úředník pražského magistrátu případně Nečasova úřadu vlády? Může snad někdo myslet vážně, že pražský lékař vyléčí 2,4krát víc lidí nebo že pražský učitel naučí 2,4krát víc žáků než lékař nebo učitel v Kladně? Nebo u nás v Ondřejově? Že pražský pekař peče 2,4krát lepší housky než pekař v Příbrami? To snad je absurdní. Takto asi naše statistika nevznikla.

Vznikla samozřejmě jinak, na základě statistických hlášení a daňových přiznání, která podávají fyzické a především právnické osoby **tam, kde mají sídlo**. A tato místa často ani vzdáleně neodpovídají tomu, kde produkt skutečně vzniká.

Například bývalý primátor Bém často opakoval, že v Praze vzniká 25 % HDP celé České republiky. Toto číslo si mohl najít ve statistických tabulkách o HDP jednotlivých regionů, z kterých jsme výše vycházeli, ale přesto jeho výrok není pravdivý. Pravdivé by bylo, kdyby řekl „firmy se sídlem v Praze vytvářejí 25 % z HDP celého státu“. Podobné je to, když premiér Nečas říká, že v Praze, Brně, Ostravě a Plzni, tedy v oněch čtyřech privilegovaných městech, vzniká 45 % HDP. **V Praze mají sídlo prakticky všechny velké české firmy** např. ČEZ, RWE Transgas, Telefónica, Agrofert Holding, Unipetrol, Čepro, Tesco a desítky dalších. Ze 44 bank registrovaných v ČR mají jen 3 malé lokální banky sídlo mimo Prahu, ostatních 41 bank včetně čtyř dominantních (Česká spořitelna, Komerční banka, ČSOB, UnicreditBank) sídlí v Praze. Budeme si namlouvat, že společnosti jako Telefónica, Agrofert Holding, Unipetrol, Komerční banka nebo Tesco vytvářejí svůj produkt v Praze, jen proto, že v Praze platí daně? Kromě toho každý ví, že v Praze mají

formální sídlo i desetitisíce středních a malých firem, které se tím jen chtějí vyhnout daňovým kontrolám, ale které ve skutečnosti všechen svůj produkt vytvářeji jinde.

Prostě tvrzení, že v Praze vzniká 25 % HDP, je nepravdivé. Je to statistický údaj zkreslený tím, že u velkých společností je prakticky nemožné přesně statisticky sledovat, kde jejich produkty vznikají.

Takže dokonce ani ten „statistikou podepřený“ údaj, že průměrný obyvatel Prahy vytvoří 2,4krát větší HDP než průměrný obyvatel Středočeského kraje, nesnese kritické zkoumání. Ve skutečnosti je tento poměr ještě menší, můj odhad je 1,5, protože v Praze jsou opravdu tolikrát větší příjmy, a je takový axiom, že v kapitalizmu příjmy odpovídají produkci (i když já znám spoustu lidí, u kterých to zjevně není pravda).

Přehodnotíme-li tedy poměr HDP na hlavu mezi Prahou a Středočeským krajem z oficiálního 2,4 na reálnější 1,5, ještě víc se zmenší „morální nárok“ Prahy na to, aby dostávala čtyřikrát víc na hlavu než ostatní města a obce, a ještě víc bude zjevné to neoprávněné přerozdělování daňových příjmů od ostatních regionů směrem k Praze.

My, občané větší části této země se už dlouhá léta proti své vůli skládáme na Prahu a tolerujeme jí její marnotratné hospodaření s našimi penězi. A teď, když už nás to po všech skandálech přestává bavit, když i my chceme ve svých obcích kvalitní místní komunikace, veřejné osvětlení, vodovod a kanalizaci, tedy vybavení, na které si naši občané vydělali a které svými daněmi zaplatili, teď nám pan premiér a jeho ODS řekne, že Praze „závidíme“ a že naše politika je „levičácká“ a „jánošíkovská“?

Chcete-li, pane premiére, opravdu hodnotit ideologicky, doporučuji Vám podívat se na web www.ostravunedame.cz a tam uveřejněnou petici. Dočtete se tam, proč a na co Ostrava potřebuje své dosavadní příjmy ze sdílených daní: protože jinak by v ulicích ubylo městských strážníků, muselo by se zdražit jízdné, dražší by byla vstupenka do bazénu i do divadla. Zcela stejně argumentuje například i Praha a „potřebami“ argumentujete ve svém nedávném rozhovoru pro E15 ze dne 7. září i Vy: Ostravě se nesmí vzít, protože by se „podvázal její rozvoj“, Praha, Brno a Ostrava měla vždy „metropolitní charakter“ atd. Takže „každému podle jeho potřeb“? Toto heslo jistě znáte z nedávné minulosti. Takhle nám slibovali, že bude vypadat komunizmus. V životě by mě nenapadlo, že tuto zásadu - seberme z regionů, kde se vyprodukovaly hodnoty, a přerozdělme „metropolím“, které to „potřebují“ - bude hájit údajně pravicový a konzervativní politik.

Dokonce i návrh novely zákona o rozpočtovém určení daní z dílny Ministerstva financí, který ODS a pan premiér tolik kritizují, je v tomto ohledu ještě nespravedlivý, protože i po jeho přijetí budou mimopražští občané posílat do Prahy značné, Prahou nevydělané peníze na její „potřeby“. Dobře, chápeme, že město Praha si na tyto „sociální“ dávky už vypracovalo jistý nezdravý návyk, a jsme ochotni je v určité míře dané tímto návrhem posílat i dál. Ale co je moc, je moc. Průměrný obyvatel Prahy nevyprodukuje 3krát víc než průměrný obyvatel Ondřejova, a přesto souhlasíme s tím, že náš obyvatel něco ze svých daní do Prahy pošle, aby Praha měla skoro 3krát větší příjem na hlavu než Ondřejov. Jenomže dnes dostává Ondřejov 4,2krát méně na jednoho obyvatele než Praha!

To je tedy podle ODS a pana Nečase pravicová politika? Sebrat většině lidí v tomto státě část jejich příjmu, který si poctivě vydělali, a poslat ho několika privilegovaným, aby byly uspokojeny jejich „potřeby“? A to raději nepůjdu do podrobností o tom, co všechno se do těchto „potřeb“ například Prahy zahrnuje, bylo by to laciné, protože v tomto ohledu je Praha až příliš snadným terčem kritiky.

V uvedeném rozhovoru pro E15 pan premiér také řekl: „Ani na okamžik nezpochybňuji, že máme pomoci malým obcím a městům.“ Tak tomu už vůbec nerozumím. My, občané „menších“ obcí a měst (mezi něž však patří třeba Zlín, Liberec, Olomouc nebo Hradec Králové“) od pana premiéra přece nechceme žádnou „pomoc“. My si na potřeby svých měst a obcí dokážeme vydělat sami. My jen chceme, aby nám to, co vytvoříme, nesebral a nepřerozdělil ve prospěch jiných.

Nakonec mi nezbývá, než vyjádřit naději, že naše pravicová vláda v čele s pravicovým a konzervativním panem premiérem odpovědně uváží, co je skutečná pravicová politika a že dosavadní feudální přerozdělování daňových výnosů ve prospěch některých privilegovaných brzy skončí.

RNDr. Martin Macháček, CSc.
starosta obce Ondřejov

Poštovní síť se změní, venkov nesmí utrpět

Rozhovor se senátorkou Janou Juřenčákovou nejen o postavení venkovských pošt.

Dne 13. prosince se uskutečnila pracovní schůzka senátorky Jany Juřenčákové s generálním ředitelem České pošty Petrem Zatloukalem. Přítomen byl také tajemník SMS ČR Tomáš Chmela. Tématem jednání byl aktuální postup České pošty k transformaci pobočkové sítě, kterou provázejí nejrůznější úpravy stávajícího stavu. K těm patří především změna provozovatele poštovních služeb, rušení stávajících pošt a vznik nových poštovních míst. S cílem předat aktuální informace našim členům jsme paní senátorce položili několik otázek.

Paní senátorko, v minulých měsících média přinesla informaci o zastavení projektu rušení pošt. Je tomu tak? Pokračuje projekt optimalizace pobočkové sítě nebo byl opravdu zastaven?
Projektu se Česká pošta nehodlá vzdát. Argumentuje především velkými ztrátami jednotlivých poboček. Sama se však domnívám, že plošná dostupnost poštovních služeb v území je tím nejlepším předpokladem, jak dosahovat uspokojivých ekonomických výsledků. Česká pošta je totiž stabilně zisková. Nyní je zveřejněn seznam 58 poboček ke změně formy obsluhy (zrušení a převedení na jiný typ – VM, Partner, pozn. redakce) je jen první etapa. Na jakou dobu byl seznam pořízen, nám nebylo odpovězeno. Cílový předpoklad České pošty je skutečně zbavit se cca ½ pobočkové sítě do roku 2017 a převést provozování těchto poboček na jiný subjekt. Co však považuji za důležité je to, že pan ředitel Zatloukal slíbil, že v žádné obci nedojde k úplnému zrušení pošty bez náhrady, je to dobrý signál pro venkov, protože zrušením pošty se atraktivita obce opět o pomyslný stupeň sníží.

Jak fakticky probíhá rušení pošt (změna pobočkové sítě)? Změnilo se něco s nástupem nového generálního ředitele?
Klasický postup, který fungoval v první polovině roku 2011, je i nadále platný. Platí tedy, že obci je první oznámení učiněno minimálně 6 měsíců před plánovanou změnou. Následně je obec navštívena zástupci České pošty, kde je starostovi vysvětlena situace (ztrátovost) a nabídnuto provozování pobočky se spoluúčastí obce formou franšízy. Smlouvy jsou v prakticky nezměněné podobě, jako v první polovině roku 2011. V případě, že starosta nesouhlasí s navrženými podmínkami, proběhne oslovení dalších potenciálních provozovatelů, kterými mohou být místní obchodníci, hostinští a podobně.

Co se stane, neprojeví-li zájem o provozování poštovních služeb za daných podmínek ani obec ani jiný soukromník v obci?
Pokud Česká pošta nenalezne vhodného partnera, který by stávající poštu nahradil, je tato skutečnost zaevidována a stav je zakonzervován v původní podobě. Po určitém čase se počítá s opakováním celého procesu hledání partnera. Popravdě, nelze se divit, pokud k této situaci dojde, neboť stávající smlouvy obsahují řadu závazků, které jsou v případě porušení následovány nemalými sankcemi. Také úhrada provozních nákladů není ze strany České pošty dostatečná a obce se v současné napjaté ekonomické situaci pochopitelně obávají dalšího provozního břemena.

Už jako starostka jste stála u zrodu Sdružení místních samospráv. Nyní jste místopředsedkyní Spolku pro obnovu venkova, v čem vidíte pojítka a rozdíly těchto organizací?
Pamětníci si možná pamatují, že jsem nejprve iniciovala petici „Iniciativa za živý venkov," která vznikla v roce 2006 ve Zlínském kraji a následně přerostla po mém zvolení do Senátu ve Smlouvu obcí a měst proti daňové diskriminaci, která vytvořila platformu pro vznik Sdružení místních samospráv. Současně jsem byla i starostkou jedné z obcí, které v roce 2006 podaly stížnost na zákon o RUD k Ústavnímu soudu. Musím nezaujatě říct, že je skutečně dobře, že jsou obě organizace takto veřejně činné. Když jsme v roce 2006 propočítávali, jak strašlivě nespravedlivě funguje v naší zemi dělení daní mezi obcemi a největšími městy, zdálo se vše prakticky nezměnitelné. První změnu se nám

podařilo prosadit od 1. ledna 2008 a teď to směřuje k tomu, že novela RUD, která toto definitivně odstraňuje, bude projednána ve vládě a parlamentu. To je obrovský úspěch, který by bez předchozí dřiny nebyl možný. A jak se ukazuje, tak právě RUD dokáže stmelit obce i města bez rozdílu, což se ukázalo na společných akcích, které SMS ČR se Spolkem uspořádaly. K rozdílům samozřejmě přičítám obhajobu důstojného postavení venkova, kde vykonal Spolek za léta činnosti velký kus práce. Myslím, že i na toto téma by obě organizace nalezly společnou řeč, naše problémy jsou totiž spojité nádoby a každá síla, která se zasadí o jejich odstranění má nesmírný význam.

V politice se pohybujete již řadu let. Jaký osud věštíte návrhu RUD z dílny ministerstva financí?
Tak věštecké schopnosti sice mám (smích), ale vzhledem k malému prostoru to zde nebudu rozvádět. Věřím ale, že pro nás všechny, kteří jsme tomu věnovali kus života, by schválení zákona předloženého ministerstvem financí bylo obrovskou odměnou, kterou by pozitivně pocítilo 80% obyvatel země. A vzhledem k tomu, že jsem optimistka, věřím, že zákon bude schválen.

Děkuji za rozhovor
Tomáš Chmela

Přímá volba starostů. Hrozba nebo naděje?

Jedním z nejdiskutovanějších témat III. Republikového shromáždění SMS ČR byla otázka zavedení přímé volby starostů. Po živé diskusi bylo velkou většinou přítomných odhlasováno Usnesení RS010/2011: *SMS ČR podporuje přímou volbu starostů a důrazně požaduje posílit většinové prvky ve volbách do zastupitelstev obcí.* Protože se jedná o stále aktuální téma, přinášíme čtenářům tento příspěvek.

Základní argumenty pro přímou volbu starostů

1. Transparentnost volebního procesu a zajištění většího shody výsledků voleb se skutečnou vůlí voličů

2. Dosažení souladu skutečných pravomocí a odpovědnosti při vedení obcí s tím, jak je dnes přirozeně vnímají občané

3. Poptávka po postupném zavádění principů přímé demokracie mezi občany a představiteli samospráv zjištěná několika průzkumy

Z pestrých diskusí nad přímou volbou plyne řada postřehů. Předně přímá volba starosty zajistí větší transparentnost komunálních voleb a povede k lepšímu prosazení opravdové vůle voličů. Nyní bývá starosta mnohdy zvolen na základě koaliční dohody politických stran, aniž se jedná o osobu, která získala nejvíce hlasů. Množí se i případy, že je starostou zvolen dokonce náhradník po účelovém odstoupení zvolených členů zastupitelstva. Přímá volba také eliminuje prosazování moci různých zájmových skupin bez ohledu na jasně projevenou vůli voličů. Mnohde tímto způsobem zametli se skutečným vítězem voleb.

Přímá volba pro občany zvýší transparentnost rozhodování a určí osobní odpovědnost starosty za výkon veřejné moci v obci a za chod úřadu. Povede k jednoznačné kontrole výkonu vedení obce veřejností. Zvláště v obcích do 1500 obyvatel je zřetelné, jak si občané výkon politiky na komunální úrovni spojují s osobou starosty, kterého vnímají jako hlavu obce, zatímco v praxi má moc v rukou zastupitelstvo, případně rada. Přímá volba by přinesla odstranění nesouladu mezi legislativním vymezením funkce starostů a jejich skutečnou silou. Reálná zodpovědnost starostů nyní převyšuje jejich pravomoci. Starosta malé obce tak zosobňuje občanům určitou obecní moc, kterou však fakticky nedisponuje.

O poptávce po zavedení přímé volby starostů svědčí i veřejné mínění. Dle průzkumu Ministerstva vnitra, navzdory negativním kampaním, podporují zavedení přímé volby přibližně 2/3 obcí napříč všemi kraji. Bez zajímavosti není ani fakt, že se nejedná pouze o názor nejmenších obcí, ale i větších sídelních celků nad 5000 obyvatel. Podobně v součtu dopadlo hlasování starostů na Dnech malých obcí.

Evropské zkušenosti

Pro zavedení přímé volby starostů jsou inspirativní zkušenosti z jiných evropských zemí, zejména ze Slovenska. Tam až na pár výjimek přímá volba starostů nepřinesla žádné problémy. Stává se totiž velmi často, že při komunálních volbách, kdy se současně volí starosta i zastupitelstvo, občané odevzdají více hlasů, než ve volbě kolektivního orgánu.

Přímá volba starostů: *Itálie, Portugalsko, Řecko, Kypr, Slovinsko, Slovensko, Polsko, Rumunsko, Bulharsko, Ukrajina, Makedonie, Albánie; Německo, Chorvatsko*

Nepřímá volba: *Belgie, Finsko, Nizozemsko, Francie, Dánsko, Irsko, Lucembursko, Švédsko, Španělsko, Malta, Estonsko, Litva, Lotyšsko;*

Přímá i nepřímá volba: *Velká Británie (ke způsobu volby se vyhlašuje referendum), Rakousko (dle spolkové země), Norsko, Maďarsko (přímo obce do 10 000 obyvatel), Rusko*

K pravidlům přímé volby starostů

Návrh volebního zákoníku je nyní stále ve fázi příprav. Pro zavedení přímé volby bude mít stěžejní význam posouzení její ústavnosti. Změnit ústavu požaduje ministerstvo spravedlnosti, resort vnitra naopak tento názor nesdílí. Konečné stanovisko v této věci bude rozhodující, protože získat ústavní většinu není při nynějším rozložení sil jednoduché.

K zásadním předpokladům pro zavedení přímé volby patří vymezení kompetencí mezi orgány územní samosprávy. Pravděpodobně bude třeba jasně oddělit koncepční, strategické, majetkové a normativní rozhodování a kontrolní funkci, které by příslušely zastupitelstvu, a exekutivní a operativní řízení, které by příslušelo starostovi. Starosta by byl představitelem obce i nejvyšším výkonným orgánem obce, a vykonával by správu obce. Zatím otevřena zůstává otázka jednokolové nebo dvoukolové volby.

Přílišný důraz je nyní kladen na to, zda by měl být přímo volený starosta členem zastupitelstva. Jsem přesvědčen, že to není důležité, protože jako člen zastupitelstva disponuje stejně pouze jedním hlasem např. z 9 zastupitelů a také proto, že se počítá, že pro přehlasování rozhodnutí starosty bude zastupitelstvo potřebovat více hlasů, než prostou většinu. Tím by byla pozice starosty mnohem silnější, než je dnes.

Komunální volby potřebují změnu

Při projednávání přímé volby starostů otevřeli účastníci III. Republikového shromáždění otázku posílení většinových prvků v komunálních volbách. Ukázalo se, že pro starosty je nadále nepřijatelná praxe, kdy mandát získá kandidát s výrazně menší voličskou podporou na úkor kandidáta s více hlasy. Současný volební systém spočívá v nominaci a volbě kandidátních listin a je neprůhledný. Voliči tak většinou nemají jasno, zda volí při výběru obecních zastupitelů volební listiny nebo jednotlivé kan-

didáty. O složení zastupitelstva dnes bohužel často rozhoduje spíše matematický výpočet, tedy více náhoda, než vůle občanů.
Všichni účastníci III. Republikového shromáždění se shodli na důrazném požadavku změny volebního zákona. Při komunálních volbách je potřeba posílit většinové prvky tak, aby více váhy patřilo hlasům pro kandidáta a současně se zmenšila váha přepočtu pro volební stranu. Jen tak se budou do zastupitelstva dostávat kandidáti, kteří získají od voličů největší podporu.

Ing. Josef Bartoněk,
předseda SMS ČR

Senát se vzepřel hazardní lobby. Obce a města konečně rozhodnou o loterijních prostředcích.

Daňové výnosy patří státu. Tento chronický algoritmus dlouhodobě neplatil pro společnosti podnikající v hazardním byznysu. Část výnosu z hazardu byla svěřována zvláštním „nadačním fondům". Jeho finální určení pak probíhalo mnohdy netransparentním a nevyváženým způsobem. Celých 59 % těchto prostředků totiž směřovalo na sport a například jen 1 % zamířilo na podporu vzdělávání. Dlouholetým úsilím SMS ČR bylo odstranit tento nehodný stav a začít dělit prostředky z hazardu přímo do rozpočtů samospráv a státu.

Nadějný proces přípravy této legislativní změny však završila obrovská vlna nevole nad těžko uvěřitelným poslaneckým veletočem, který se odehrál při hlasování 30. schůze Poslanecké sněmovny. Samosprávám se oproti původnímu návrhu mělo rozdělovat o tři miliardy korun méně a tato část odvodů z hazardu by opět putovala na účty nejrůznějších neprůhledných nadačních fondů. Mediálně velmi intenzivně propíranou záležitost všichni starostové velmi dobře znají. Netřeba objasňovat, že právě místní samospráva zná nejlépe problémy a potřeby svého území a že tedy právě dělení prostředků z hazardu formou RUD a místních poplatků přímo do obecních a městských pokladen je ta nejefektivnější cesta, jak nasměrovat peníze na podporu obecně prospěšných aktivit nejrůznějšího typu.

Senátní záchranná brzda
Veřejné pohoršení, které bylo vyvoláno nekompetentním přijetím Usnesení č. 847, daly najevo také obce a města. SMS ČR považovalo za potřebné zveřejnit přehled zákonodárců, kteří z nejrůznějších příčin hlasovali proti dělení odvodů z hazardu pouze mezi obce a stát. Objevila se na něm jména takřka napříč politickým spektrem kromě zástupců TOP09-STAN. V této situaci mohl rozjetý legislativní proces usměrnit zpět jen Senát svým vlastním pozměňovacím návrhem. Ten navrátil návrh předmětného zákona o jednotném inkasním místu (JIM) zpět do Poslanecké sněmovny, která jej na druhý pokus schválila. Po podpisu prezidenta a premiéra vyšel zákon pod č. 458/2011 ve Sbírce zákonů. Nová právní úprava tak definitivně znamená, že odvod výnosů z hazardu bude dělen v poměru 80 % obcím a 20 % státu, přičemž ostatní odváděné daně se rozdělí v poměru 70 % : 30 %.

„…právě samosprávy jsou denně konfrontovány s místními problémy, znají lokální situaci a nejlépe umí posoudit prospěšnost neziskových společností či společenských organizací. Zároveň jsou samosprávy při nakládání s finančními prostředky pod přímým dohledem široké veřejnosti a nesou politickou odpovědnost."
Úryvek z dopisu předsedy SMS ČR Josefa Bartoňka adresovaný představitelům všech senátních klubů s cílem vysvětlit názory obcí a měst a poukázat na nevýhodnost usnesení přijatého poslaneckým hlasováním. Výzva k přijetí pozměňovacího návrhu, kterým by se vrátil „do hry" původní návrh ministerstva financí, naštěstí padla na úrodnou zem.

Několik vyhraných bitev
Jaký byl však vůbec rok 2011 pro obce, které se dlouhá léta snaží o posílení svých pravomocí v boji proti zhoubnému stylu podnikání vedoucímu k mnoha sociálně patologickým jevům? Zákon o JIM je totiž jen jednou součástí širšího tažení proti hazardu. Stojí za ním také úsilí mnoha obcí a měst, které se svými prostředky domáhaly možnosti omezit hazard na svém území. Nález Ústavního soudu ve věci města Chrastavy tak například poprvé přisoudil obcím možnost regulovat na svém území také videoloterijní terminály, které díky odlišné technologii nepodléhaly klasickým nástrojům regulace. Loterijní výnosy jsou nově zdaňovány 20% daní a nepodléhají odvodům jako doposud. Sérii legislativních změn doplňuje také novela loterijního zákona, která s účinností od 14. října rozšiřuje pravomoc obcí o regulaci elektronických rulet a lokálních herních systémů. Změn v roce 2011 nebylo málo a jistě nejsme u konce. Očekáváme opětovné otevření tématu místních poplatků, které nyní obce nebudou moci vybírat. Příslušná novela zákona se však má zanedlouho dostat do sněmovny také. Rok 2011 ukazuje, že i léta „neprůstřelný problém" lze s úspěchem odstranit. Za to patří dík především všem zákonodárcům, kteří vložili nemalé úsilí a odhodlání měnit léta zažité pořádky. SMS ČR je připraveno i nadále přispívat do odborné diskuse, s cílem posilovat co nejvíce postavení obcí a měst, které hazardní byznys na svém území dlouhá léta trpí.

Tomáš Chmela
tajemník SMS ČR

Cena naděje pro živý venkov zamířila do východních Čech

Stračov je letošní obcí, které SMS ČR udělilo celostátní Cenu naděje pro živý venkov. Třetí ročník této soutěže se zatím setkal s vůbec největším zájmem ze strany obcí. Ocenění spolu se šekem na 100 000 Kč předal obci z Královéhradeckého kraje předseda SMS ČR Josef Bartoněk. „Jsem velmi rád, že mohu za Cenu naděje poblahopřát obci, která je iniciátorem společenských akcí a organizátorem spolkového života. Věřím, že finanční odměna dobře poslouží při dalším rozvoji Stračova“, uvádí Josef Bartoněk. To potvrzují i slova stračovského starosty Luďka Homoláče, který již před časem v časopisu Moderní obec uvedl, že prostředky poputují právě na další rozvoj spolkového života v obci. Jak dále dodal, „Dobrý a spokojený život občanů zajišťuje nejen dobré životní prostředí, ale i společenský a kulturní život tj. zapojení co nejvíce občanů do dění obce za přispění všech spolků. Obec Stračov je tím zdárným příkladem a občanům

Stračova a Klenice za to patří velké dík.“ Slavnostní předání Ceny naděje proběhlo na Dni malých obcí v Praze dne 3. listopadu. *-tch-*

Blahopřání na Slovácko!

S hrdostí v srdci 27. listopadu celé Slovácko slavilo. Vlčnov, Hluk, Kunovice a Skoronice totiž byly zařazeny díky tradičním jízdám králů na seznam světového nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Stalo se tak na jednání Komise mezivládního výboru UNESCO na indonéském ostrově Bali. „Určitě mám obrovskou radost, je to radost nejen radnice, ale i celé obce. Už když jsem přicházel na radnici, potkával jsem na ulicích lidi, kteří o této novině věděli a radovali se. Budeme slavit, ale s obrovskou pokorou,“ řekl starosta Vlčnova a 1. místopředseda SMS ČR Jan Pijáček. Méně známá jízda králů se koná také v nedalekých Kunovicích. „Můj zesnulý kolega Jiří Vařecha, který SMS ČR spoluzakládal, by jistě měl nesmírnou radost spolu s námi, kteří nyní radnici v Kunovicích řídíme,“ připomíná kunovická starostka Ivana Majíčková. Region, ve kterém se SMS ČR v roce 2007 rodilo tak zaznamenal krásný nemateriální úspěch. Předsednictvo a Hlavní kancelář SMS ČR všem starostům upřímně blahopřeje.

-red-

Francii zaujaly problémy samospráv

Postavení obcí a měst v systému veřejné správy i obecné problémy občanské společnosti v České republice, to byly jedny z důležitých témat, na která přišlo při oficiálním setkání prvního rady francouzského velvyslanectví Nicolase de Lacoste s předsedou SMS ČR Josefem Bartoňkem. Jednání se uskutečnilo v rámci oficiální návštěvy tohoto významného francouzského diplomata ve východomoravských Vizovicích. Hlavní hostitelkou a iniciátorkou schůzky byla poslankyně PČR Alena Hanáková, která coby starostka tohoto města spoluzakládala SMS ČR. Jedním z témat byly i otázky památkové péče, jejíž praktické aspekty přítomní diskutovali při příležitosti návštěvy zdejšího zámku. Přestože byl program časově náročný, celé setkání proběhlo ve velmi přátelském duchu. Francouzský rada v závěru dne ocenil krásu Valašska a vyjádřil podporu rozvíjení další spolupráce.

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 203, 605 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 29.12.2011, č. 5-6/2011, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Redakční rada: Ing. Josef Bartoněk, předseda; Edita Nezvalová, Jan Pijáček, Ing. Věra Kovářová, Ing. Jiří Nešpor.